

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	15
Εισαγωγή	17

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

1.1. Γενικά.....	21
1.2. Επιστήμη.....	21
1.3. Ανάλυση σχεδιαγράμματος έρευνας.....	22
1.4. Είδη έρευνας	24
1.5. Η ερευνητική διαδικασία και τα στάδιά της.....	25
1.6. Η κατάρτιση του σχεδίου έρευνας.....	27
1.7. Κριτήρια εγκυρότητας έρευνας.....	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1. Χαρακτηριστικά της Επιστημονικής Έρευνας	31
2.2. Μέσα συλλογής ερευνητικών δεδομένων (ερωτηματολόγιο συνέντευξη).....	33

2.2.1. Ερωτηματολόγιο	33
2.2.2. Είδη ερωτήσεων.....	34
2.3. Τρόποι βελτίωσης των ερωτήσεων	35
2.4. Μέσα αύξησης του ποσοστού επιστροφής συμπληρωμένων ερωτηματολογίων	36
2.4.1. Συνέντευξη.....	36
2.4.2. Βασικές οδηγίες για μια επιτυχή συνέντευξη.....	39
2.4.3. Σφάλματα κατά την καταγραφή των απαντήσεων	40
2.5. Τα υποκείμενα της Έρευνας - Δειγματοληψία	41
2.5.1. Μέθοδοι δειγματοληψίας	42
2.5.2. Τυχαία δείγματα.....	43
2.6. Συμπτωματικά δείγματα.....	44
2.7. Δειγματοληψία κατά στρώματα	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1. Ανάλυση περιεχομένου	47
3.1.1. Σκοποί και χρήση.....	47
3.1.2. Μέθοδος και τεχνική έρευνας.....	48
3.2. Διαδικασία ανάλυσης περιεχομένου	48
3.2.1. Ορισμός και επιλογή της ενότητας ανάλυσης.....	49
3.3. Δυσκολίες στην ανάλυση περιεχομένου	50
3.4. Επεξεργασία και ερμηνεία δεδομένων	52
3.5. Τρόποι ταξινόμησης δεδομένων	53
3.5.1. Η πινακοποίηση των δεδομένων	53
3.5.2. Οι γραφικές παραστάσεις των δεδομένων	53
3.6. Κριτική (πλεονεκτήματα - μειονεκτήματα).....	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1. Τα συμπεράσματα της έρευνας	57
4.2. Η αναγνωσιμότητα των ερευνητικών δημοσιευμάτων	58
4.3. Διάγραμμα ερευνητικής δημοσίευσης.....	60
4.4. Δεοντολογικές αρχές	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1.	Ιστορική έρευνα ή έρευνα τεκμηρίωσης	67
5.2.	Περιγραφική και πειραματική έρευνα.....	68
5.2.1.	Μορφές περιγραφικής έρευνας	68
5.2.2.	Είδη πειραματικής έρευνας.....	70
5.2.3.	Γενίκευση των πειραματικών αποτελεσμάτων.....	71
5.2.3.1.	Σε άλλες ομάδες ατόμων-αντικειμένων	71
5.2.3.2.	Σε άλλες ερευνητικές συνθήκες.....	71
5.2.3.3.	Σε άλλους λειτουργικούς ορισμούς της ανεξάρτητης και εξαρτημένης μεταβλητής.....	72
5.3.	Η στατιστική ως εργαλείο στην έρευνα.....	73
5.4.	Περιγραφική και επαγωγική στατιστική.....	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

6.1.	Γενικά.....	75
6.2.	Μέθοδοι ψυχολογικής έρευνας	76
6.2.1.	Η συστηματική ή η ελεύθερη παρατήρηση.....	77
6.2.2.	Η πειραματική έρευνα	77
6.3.	Οι τεχνικές και τα μέσα της ψυχολογικής έρευνας.....	79
6.3.1.	Η συστηματική αντικειμενική παρατήρηση.....	80
6.3.2.	Τα τεστ.....	81
6.3.3.	Τα ερωτηματολόγια.....	82
6.3.4.	Στατιστικές μέθοδοι.....	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

ΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΩΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

7.1.	Γενικά.....	85
7.2.	Η δομή του φροντιστηρίου.....	85

7.3. Σεμινάριο τελειοφοίτων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.).....	87
7.3.1. Γενικά	88
7.3.2. Διαδικασία διεξαγωγής σεμιναρίου	88
7.3.3. Βαθμολογία.....	89
7.4. Διαδικασία εκπόνησης πτυχιακής έρευνας σπουδαστών Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.).....	89
7.5. Μεταπτυχιακές εργασίες.....	90
7.5.1. Μεταπτυχιακές εργασίες για απόκτηση διπλώματος ειδίκευσης.....	91
7.5.2. Διδακτορική εργασία	91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

8.1. Γενικά.....	93
8.2. Η δύσκολη θέση του Έλληνα ερευνητή.....	93
8.3. Τα προσόντα του ερευνητή-επιστήμονα.....	94

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1.1. Η επιλογή του θέματος	90
1.2. Η βιβλιογραφία.....	100
1.2.1. Γενικά	100
1.2.2. Αναζήτηση βιβλιογραφικού υλικού.....	101
1.2.3. Καταγραφή βιβλιογραφικού υλικού	102

1.3. Η αποδελτίωση	103
1.4. Η ταξινόμηση των δελτίων (καρτελών) αποδελτίωσης.....	105
1.5. Η πρώτη προσπάθεια κατάταξης του υλικού.....	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1. Τα μέρη του κειμένου έρευνας	107
2.2. Τα προκαταρκτικά στοιχεία	107
2.2.1. Η σελίδα του τίτλου.....	107
2.2.2. Έκφραση ευχαριστιών.....	110
2.2.3. Περίληψη της επιστημονικής μελέτης	110
2.2.4. Περιεχόμενα.....	110
2.2.5. Πίνακες	112
2.2.6. Σχήματα (γραφικές παραστάσεις).....	112
2.2.7. Πρόλογος	112
2.3. Εισαγωγή	113
2.4. Το κύριο μέρος της επιστημονικής μελέτης.....	113
2.4.1. Διατύπωση του προβλήματος	114
2.4.2. Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.....	114
2.4.3. Πηγές και βοηθήματα.....	114
2.4.4. Μέθοδος επιστημονικής μελέτης	115
2.4.5. Τα αποτελέσματα της επιστημονικής εργασίας	115
2.4.6. Τα συμπεράσματα	116
2.5. Τα στοιχεία αναφοράς	116
2.5.1. Βιβλιογραφία.....	116
2.5.2. Παράρτημα	117
2.5.3. Πίνακες	118
2.5.4. Ευρετήριο.....	118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

3.1. Η προπαρασκευαστική εργασία για τη σύνταξη του κειμένου (πλάνο)	119
3.2. Η σύνθεση του βιβλιογραφικού υλικού.....	120

3.2.1. Η γλώσσα και το ύφος.....	122
3.2.2. Η μορφή των παραγράφων.....	123
3.2.3. Η μορφή των προτάσεων.....	123
3.2.4. Η χρήση των αριθμών.....	123
3.2.5. Οι επικεφαλίδες.....	124
3.2.6. Η αρίθμηση της εργασίας.....	124
3.3. Το τελικό γράψιμο της επιστημονικής μελέτης.....	125
3.4. Η ολοκλήρωση της επιστημονικής μελέτης.....	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

4.1. Έννοια, διαίρεση και σκοπός των σημειώσεων.....	127
4.1.1. Γενικά.....	127
4.1.2. Οι παραπομπές.....	127
4.1.3. Οι υποσημειώσεις.....	129
4.1.4. Τα παραθέματα.....	129
4.2. Βασικά στοιχεία καλών σημειώσεων.....	130
4.2.1. Η συνέπεια.....	130
4.2.2. Η άμεση γνώση των δημοσιευμάτων.....	131
4.2.3. Η αποδεικτική ανταπόκριση των σημειώσεων.....	131
4.2.4. Η πιστότητα απόδοσης του παραθέματος.....	131
4.2.5. Η αντιμετώπιση λαθών ή ατελειών παραθέματος.....	132
4.2.6. Η σωστή χρήση ξενόγλωσσων παραθεμάτων.....	132
4.3. Η τεχνική των σημειώσεων.....	132
4.3.1. Πού καταχωρούνται οι σημειώσεις.....	132
4.4. Η αρίθμηση των σημειώσεων.....	133
4.4.1. Αρίθμηση κατά σελίδα.....	134
4.4.2. Αρίθμηση κατά κεφάλαιο.....	134
4.4.3. Συνεχής αρίθμηση.....	134
4.5. Βιβλιογραφικές σημειώσεις.....	135
4.5.1. Γενικά.....	135
4.5.2. Παραπομπή σε βιβλίο.....	136
4.5.3. Παραπομπή σε άρθρο περιοδικού.....	137
4.5.4. Παραπομπή σε άρθρο εφημερίδας.....	138
4.5.5. Παραπομπή σε λήμμα από εγκυκλοπαίδεια.....	138
4.5.6. Παραπομπή σε διδακτορική διατριβή.....	139

4.5.7. Παραπομπή σε μετάφραση ξένου συγγράμματος.....	139
4.5.8. Παραπομπή σε ανακοίνωση συνεδρίου.....	140
4.5.9. Παραπομπή σε γράμμα στον εκδότη περιοδικού ή εφημερίδας.....	141
4.5.10. Παραπομπή σε αδημοσίευτο υλικό.....	141
4.5.11. Παραπομπές σε πηγές.....	142
4.6. Οι βασικές συντομογραφίες των βιβλιογραφικών υποσημειώσεων.....	143
4.6.1. Όπ.π. (όπως παραπάνω).....	143
4.6.2. Αυτ. (αυτόθι, αυτού ή απλούστερα στο ίδιο).....	143

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

5.1. Γενικά.....	145
5.2. Εκτύπωση επιστημονικής μελέτης.....	145
5.2.1. Η μέθοδος της μονοτυπίας.....	146
5.2.3. Η μέθοδος της λινοτυπίας.....	146
5.2.4. Η μέθοδος της φωτοσύνθεσης.....	146
5.2.5. Η μέθοδος Off-set.....	147
5.3. Η διόρθωση των δοκιμίων της επιστημονικής εργασίας.....	147
5.3.1. Κώδικας διόρθωσης δοκιμίων.....	148
5.4. Η σελιδοποίηση.....	148
5.5. Το εξώφυλλο.....	149
5.6. Οι υπόλοιπες σελίδες.....	152
5.7. Παρουσίαση-κριτική επιστημονικής εργασίας.....	152
Επίλογος.....	155
Summary.....	157
Βιβλιογραφία.....	159
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	163
1. Πίνακας Κυριότερων συντομογραφιών.....	165
2. Ευρετήριο αλφαβητικής σειράς βιβλιογραφίας.....	169
3. Βιβλιογραφική Έρευνα.....	171
4. Κατάλογος κυριότερων Βιβλιοθηκών Αθήνας και Πειραιά.....	181
5. Νόμος 1514/1985.....	185
6. Απόσπασμα από το νόμο 2083/1992.....	249